

P.8. Diplomatie, cultură și relații internaționale

Organizator: Veronica TURCUȘ

Moderatori: Cristian PLOSCARU, Veronica TURCUȘ

Locație: Institutul de Istorie „George Barițiu”, Str. M. Kogălniceanu, nr. 12-14

Sala 507, et. 5.

Vineri, 18 octombrie, 14:30-16:15

Rezumatele comunicărilor

Cristian PLOSCARU, Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, *Cum se construiește un spațiu intermediar de influență: Rusia și proiectele de confederare a popoarelor ortodoxe din Balcani (1804-1841)*

-Rezumat-

Cercetarea mea examinează reconfigurarea priorităților și proiectelor Rusiei la Dunărea de Jos în contextul noii etape deschise de Congresul de la Viena, când intervenția unilaterală și eventuale noi anexiuni teritoriale rusești în detrimentul Imperiului Otoman puteau crea o stare de criză în relațiile Rusiei cu celelalte Mari Puteri și puteau amenința locul și rolul Rusiei în sistemul de putere al Concertului european. Această reconfigurare s-a concretizat printr-o nouă strategie de intervenție în Balcani și, implicit, în afacerile interne ale Imperiului Otoman odată cu ascensiunea lui Ioannis Capodistrias în funcția de ministru de externe al Imperiului Rus (1815). Principal promotor al unei diplomății active față de Imperiul Otoman, Ioannis Capodistrias a obținut acordul otomanilor pentru înființarea unei comisii mixte ruso-otomane care să discute problema reformelor instituționale în Moldova, Valahia și Serbia, ca urmare a presiunii diplomatice exercitate de noul ambasador al Rusiei la Constantinopol, baronul Grigori Stroganov, numit în 1816 prin influența lui Capodistrias. Aceste negocieri, mai puțin studiate până în prezent, au fost întrerupte în 1821 din cauza crizei declanșate de izbucnirea mișcării eteriste, dar au condus la formularea unui set de principii care vor sta la baza statutului politico-juridic și a organizării instituționale a Principatelor Danărene după Tratatul de la Adrianopole. Aceste principii trebuie asociate cu încercările lui Capodistrias și ale altor înalți demnitari (Alexander Golitsyn) și ofițeri (Pavel Kiselev) ruși de a introduce în strategia politico-diplomatică rusă ideea de a se crea o confederație danubiană (Moldova, Valahia și Serbia) ca zonă tampon (*spațiu intermediar de influență*) sub control politic rusesc în zona de frontieră cu Imperiul Habsburgic și Imperiul Otoman. Această idee a persistat după 1829, când Rusia nu a putut avea în vedere noi achiziții teritoriale în regiunea Dunării de Jos fără a provoca o criză majoră în relațiile diplomatice cu Regatul Unit. În lucrarea mea, voi urmări contextul politic și principalele etape ale structurării acestei idei confederative, scopurile urmărite și manifestările sale concrete până spre 1841 (Convenția Strămtorilor), când acest proiect începe să își piardă din consistență.